

2. PROFIL DÍTĚTE NA JEDNU STRÁNKU

TÉMA: INDIVIDUÁLNÍ PODPORA DÍTĚTE

Anotace:

Profil na jednu stránku je poměrně jednoduchá metoda, která může pomoci zásadním způsobem změnit náhled na dítě tím, že představuje jeho silné stránky a rozvoj staví na nich. Na jedné stránce je dítě nejen pozitivně představeno, ale také jsou uvedeny nejdůležitější věci, osoby, předměty, okolnosti, zvyky, které jsou pro dítě důležité z jeho pohledu a neměly by být ve škole přehlíženy. Další částí profilu je soubor konkrétních návodů, jak dítě ve škole co nejlépe podpořit.

Tvorba profilu je velmi dobrou šancí „dát hlavy dohromady“ a vytvořit materiál, který na jedné stránce jednoduchým jazykem shrnuje to potřebné, co by lidé měli o konkrétním dítěti co nejdříve vědět.

V této kartě vás s profilem seznámíme, popíšeme jeho části, možnosti využití a uvedeme příklady profilů konkrétních dětí.

Praxe

Co je profil na jednu stránku?

Profil na jednu stránku je jedním z nástrojů metody Plánování zaměřené na člověka. Jde o pozitivní představení dítěte a pomáhá učitelům a dalším osobám „potkat“ dítě, nikoli jeho znevýhodnění. Říká ostatním 1) co mají na dítěti rádi, 2) co je pro dítě/žáka důležité z jeho pohledu a 3) jakou nejlepší podporu mu dát či poskytnout. Podrobněji:

1. Máme rádi a obdivujeme

V této části jsou vyjmenovány silné stránky žáka, jeho dobré vlastnosti, zájmy, talenty, v čem vyniká apod.

2. Co je pro dítě důležité

Tato část je heslovitý seznam toho, co je pro žáka důležité z jeho pohledu (i když s tím pohledem ostatní třeba úplně nesouhlasí). Seznam je podrobný a konkrétní. Může obsahovat jména lidí, kteří jsou pro dítě důležití, např. kdy a jak spolu chtějí trávit čas. Mohou to být také důležité činnosti a koníčky spolu s informacemi, kdy a jak často je chce dítě /žák dělat. Dále tato část může obsahovat různé rutinní úkony, které jsou pro žáka důležité nebo oblíbené předměty a školní aktivity. Tato část může také varovat před situacemi, které je třeba obejít (například „aby lidé nebrali věci z mého penálu“).

3. Jak jej nejlépe podpořit

Tato část obsahuje seznam způsobů, jak žáka ve škole podpořit, a také toho, co pomáhá a co ne. Sem patří jakékoliv konkrétní „páčky“, za které je možné zatáhnout, i to, jak je ovládat či se jim vyhnout. Informace zahrnují to, co by lidi měli vědět, a to, co by měli dělat.

Proč a pro co je dobré ho používat?

- Zachycuje důležité informace, které umožňují učitelům přizpůsobit vyučování potřebám každého jednotlivce. Díky těmto informacím si učitelé můžou být vědomi silných stránek a zájmů svých žáků, stejně jako oblastí, v nichž jejich žáci potřebují podporu.
- Profil na jednu stránku je možno použít jako podklad při plánování činností a stanovení cílů tak, aby odpovídaly tomu, co je pro konkrétní dítě důležité a jak je možné jej co nejlépe podpořit. Stanovené cíle tak mohou být pro něho smysluplnější a relevantnější.
- Pro žáka rovněž představuje možnost, jak ovlivnit podporu, která je mu ve škole poskytována, a jak upozornit na své silné stránky a osobní priority.
- Profil na jednu stránku dává příležitost také rodičům nabídnout ostatním své zkušenosti a poznatky o tom, jak nejlépe podpořit jejich dítě.
- Slouží jako prostředek výměny informací mezi pracovníky školy, když má například suplující učitel zaskočít za svého kolegu, nebo při přechodu z jednoho ročníku do druhého. Profil na jednu stránku napomáhá tomu, aby přechod byl co nejplynulejší, a novému učiteli umožňuje zvolit efektivní, vyzkoušené strategie. Učitelova znalost zájmů a silných stránek žáků velice napomáhá budování sociálních kontaktů.
- Profil na jednu stránku se může během školního roku doplňovat a vyvíjet a může být východiskem pro tvorbu podrobnějších individuálních vzdělávacích plánů.
- Profil může být přizpůsoben pro potřeby pouze určité oblasti života dítěte. Například pro nástup do skautského oddílu apod.

Jak vytvořit profil na jednu stránku?

- Profil na jednu stránku vzniká na základě spolupráce žáka, jeho rodičů, resp. opatrovníků, učitelů asistentů atd. Touto spoluprací vzniká ucelený obraz žáka, který odráží jeho vlastní perspektivu a zároveň dává prostor ostatním zúčastněným navrhnout, přemýšlet atd.
- Jakmile je profil na jednu stránku vytvořen, může být aktualizován a používán kdykoliv během školního roku.

Příklad z praxe

Jako příklad z praxe uvádíme profil Martinky, která v době sestavování profilu byla v mateřské školce a připravovala se na přechod do běžné základní školy.

Martinka

Je pro mne důležité

- * Kamarádi, kteří mne berou mezi sebe a pomohou mi
- * K práci mne motivuje hra a kamarádský přístup
- * Pochvala a odměna!
- * Pravidelný rozvrh
- * Dělat to, co ostatní
- * Pokud mi něco nejde, nechci být nucená
- * Řešit věci v klidu a po dobrém. Direktivní přístup mne zraňuje, zaseknu se
- * Vysvětlení. Musím vědět, proč po mně chceš to, co nechci já
- * Jsem nerada omezovaná a kritizovaná. Ubíjí mne to
- * Funguji lépe, když jsem odpočatá a zdravá
- * Potřebuji, aby okolí pochopilo, co chci říct (pít, jíst, jít na konkrétní místo, za konkrétní osobou, dělat určitou věc)
- * Moje pravidelné oblíbené činnosti – hipoterapie, cvičení v lyžařku, plavání
- * Dělat věci s mámou, s tátou, s babí, s dědou. Nebo jim pomáhat
- * Setkání s oblíbeným člověkem (přijde Míša, vyzvedne děda, půjdu k babi domů)
- * Pohádka v televizi, prohlížení knížek
- * Zvířata – kočky, psi, koně, králíci....
- * Zmrzlina, čokoláda, bonboný

Moje klady

- * Jsem přátelská
- * Jsem upřímná a bezelstná
- * Mám ráda lidi okolo sebe
- * Ráda pomáhám a chci pomáhat
- * Jsem přejíci, umím se rozdělit
- * Umím být veselá, ráda laškuji a dělám si legraci
- * Ráda si hraji, zúčastním se každé hry
- * Umím dát lidem najevo, že jsou pro mne důležité – obejmú, pohladím
- * Když je někdo smutný, upozorním na to ostatní, chci mu pomoci
- * Neumím být škodolibá, zlá ani zákeřná
- * Uznávám autority

Pomůžeš mi, když

- * Máš důvěru v moje schopnosti – věř mi!
- * Nasloucháš, přestože mi dobře nerozumíš. Ignorace mě frustruje. Pomůžeš mi, když skloníš svou hlavu k mému oblíbenému, se zakloněnou hlavou nahoru se mi mluví hůř.
- * Mluvíš pomalu a zřetelně. Díváš se mi přitom do očí. Někdy potřebuji úkol zopakovat víckrát.
- * Ukážeš mi, co mám udělat. Lépe věci pochopím, když je vidím.
- * Jsi trpělivý. Počkej chvíli, než si rozmyslím, jak to mám udělat.
- * Střídáš činnosti, které mi zadáváš. Rozmanitost úkolů mi pomáhá, ale jednotvárné věci mne ubíjí. Když se otočím zády nebo položím hlavu na lavici, už mne to nebaví, potřebuji změnu.
- * Uvědomuješ si, že abych se naučila něco nového, musím si to neustále opakovat. Učím se déle než ostatní děti.
- * Dopomůžeš při zapnutí knoflíku, přezky, zavazání tkaničky. Dáš mi víc času na přípravu či úklid mých věcí. Dopomůžeš nakrátit jídlo na talíři, dohlédneš při nalévání pití. Dohlédneš na hygienu na WC.
- * Počkáš na mne – běžím pomaleji než ostatní, hůř udržím rovnováhu třeba na schodech nebo z kopce dolů.
- * Připomenes mi pravidelné činnosti. Dělán je ráda, ale mám špatnou paměť a nemusím si zrovna vzpomenout.
- * Necháš mne odpočinout.

Další odkazy na organizace české i zahraniční zabývající se profilem na jednu stránku naleznete v elektronické verzi příručky na webu www.majinato.cz

Metodický průvodce Profil na jednu stránku ve škole
Občanské sdružení Rytmus vydalo na podzim 2012 metodického průvodce Profil na jednu stránku ve škole. Publikace slouží jako vodítko pro pedagogické pracovníky, kteří se rozhodli profil na školách využívat. Publikace obsahuje popis toho, co je profil na jednu stránku, jak jej lze využívat, popisuje do detailu jeho tři části, uvádí principy a pravidla, kterých je nutné se při tvorbě držet. Publikace rovněž obsahuje bohatou škálu pracovních listů, které se dají využít při sběru informací do profilu. Součástí metodiky jsou i konkrétní příklady profilů dětí z České republiky i ze zahraničí.

Podmínky používání profilu na jednu stránku

V případě, že by pedagogický pracovník rád tento nástroj ve škole využíval, je nutné, aby prošel metodickým setkáním občanského sdružení Rytmus, která se konají v Čechách i na Moravě. Účastníci metodického setkání se naučí profil na jednu stránku vytvářet a zároveň obdrží publikaci Profil na jednu stránku ve škole – metodický průvodce.

Kontakty a odkazy na organizaci

Rytmus, o.s.
Londýnská 81
Praha 2
120 00
rytmus@rytmus.org
www.rytmus.org
www.inkluze.cz